

'A CLINICA GILLETTE

(vista 'a chi ce passaje)

“Na clinica cura 'e paziente. 'Na comunità ca se piglia cura sustene 'e perzone.”

I. 'A clinica

M'arricordo ca mammema cuntava comme, dint'e anne '60, quanno steva pe me fà nascere, 'e cliniche erano poche e 'o spitale era p'e malate; e accussì scigliette 'o posto meglio ca puteva pe se sgravà: 'a casa soja, dint'o lietto suojo.

Appena nascette, ce steva 'na femmena, chella ca chiammavano 'a mammana, e dicette a mammema ca ero asciuto buono — e ca, si mammema nun me voleva, me purtava essa â casa soja.

Mammema 'a fulminaje cu n'uocchiata. Ma forse 'a mammana nun 'o sapeva ca i' nun sarria maje stato 'e 'na femmena sola, ma 'e tutte 'e femmene ca avesse 'ncuntrato; e vint'anne doppo jette â casa soja. Io so' n'ommo 'e parola. Nun 'a putevo deludere.

Chist'accummenzo nun è ironia 'e letteratura, e manco 'na pazziella. Vo' dicere sulo 'na cosa: 'a clinica, comme posto, è 'na cosa nova. Nun ce vene d'e Egiziane, né d'e Assire o d'e Babilonese. È sulo 'o frutto 'e nu sistema sanitario ca ha fatto d'a patologia nu commercio e d'e medicine soje nu marchio.

Nun ha maje cercato 'e piglià 'o posto d'e spitale, ca restano n'istituzione; eppure ha sempe fatto crerere ô paziente ca, pavanno, puteva avé 'e cchiù — 'o meglio.

Cierti poste fanno 'na funzione. Ate addiventano 'na pussibbilità.

Era 'o juorno ca s'inaugurava 'a clinica dint'a città mia: 'a primma d'o genere suojo ca puteva offrì n'elenco cumpleto, capace 'e cummiglià tutta 'a medicina, almeno chella 'e base — 'a medicina d'a gente cummune, diciammo accussì.

Venettero nummenate tre primmarie, chille ca avevano fravecà 'a struttura medica. Doppo 'e colloquie pe piglià 'e miedece, se chiudettero dint'a 'na stanza pe se dicere 'e penziere lloro 'ncopp'o modo 'e fà 'a scelta.

Chello ca vene appriesso 'o conto nun comme verità, ma comme noir — m'o cuntaje nu gruppo 'e miedece amice appena juto 'n pensione d'o sistema sanitario italiano, ca 'o cuntavano a nuje d'a vendita pe ce fà ridere, e pe ce fà sapé ca pure lloro tenevano 'e storie lloro.

Nu cunto ca i', pe me, cunziddero nu cunto 'e curtiglio, una 'e chelle pazzielle amare ca 'e miedece stesse cuntavano pe parlà 'e ll'ati miedece — 'na razza strana e particolare, a cui nun affidarria cchiù manco 'a cura d'a jatta mia.

'O scrivo nun comme sentenza, ma comme ritratto 'e quanta diffidenza 'a gente cummune s'era già mettuta 'a parte contro 'na medicina ca nun sentiva cchiù comme 'a soja.

Se cuntava accussì. 'O cchiù vecchio d'e tre — n'ommo ca aveva faticato pure sotto 'o vecchio regime — dicette ca isso avarria spiegato comme se sceglieno 'e miedece nuove, cu chello ca chiammava 'o principio d'o numero tre.

Si truvate nu miedeco ca capisce assaje, mannatelo â medicina generale: llà, c'a sperienza, risponnarrà 'a sulo â maggior parte d'e dumande.

Si truvate chille 'e miezo, capace ma nun brillante, mettitele dint'e sale operatorie: accussì, quanno arapeno, vedeno chello ca trovano e 'mparano a ll'accuncià.

E chille ca capiscono poco, o ca arrivano raccumannate d'e partite e d'e graduatorie, date a lloro 'e fatiche addò — accussì diceva 'a pazziella crudele — 'a natura fa quase tutto 'o lavoro ô posto lloro.

Chesta era 'a versione d'o curtiglio, se capisce. E comme ogne cunto 'e curtiglio, dice meno d'e miedece ca 'e chi 'o cuntava: 'e quanta poca fiducia lle restava.

E accussì nascette 'a clinica. 'A sperienza soja overa 'a facettero 'e paziente; e ne parlavano sulo 'e vive — chille ca avevano avuto fortuna, no chille tuccate d'a disgrazia. E quanno tutto se vutaje â peggio, 'a clinica d'o Nord — 'e qualunque

nazione — rappresentava 'a parte meglio: pecché 'o Nord ha sempe fatto penzà ê sorde e a ll'industria, e llà pavà p''a cura dà ll'impressione ca è meglio.

Po' chiudettero 'e manicomie criminale, e nascertero 'e cliniche psichiatriche — doppo cunvertute ê malatie neurologiche. Nun se curavano cchiù sulo 'e pazze cu 'o certificato, ma pure ate patologie.

II. Epilogo

'Na clinica è nu palazzo. 'Na comunità d''a cura è quaccosa 'e cchiù.

III. Paggena 'e ll'autore

Chest'opera nun fuje cummissiunata.

Nun fuje vennuta.

Nun fuje fatta pe guadagno.

Fuje scritta pe fà testimonianza d''o valore d''a riabilitazione, d''a dignità 'e ll'ommo e d''o rapporto tra 'e perzone.

L'unico compenso ca se cerca è nu dollaro simbolico — nun comme pavimento 'e ll'opera, ma comme testimonianza 'e n'impegno spartuto pe 'na cultura d''a cura, d''a speranza e d''a responsabilità.

Ferdinando